

Uzaktan Eğitim

Kaynaklar:

Uzunboylu, H. (2008)

Öğretim Teknolojileri ve Materyal
Tasarımı, Ankara: Pegem A Yayıncılık

Uzaktan Eğitim Kavramı

- Okulun **dışında** oluşturulmuş bir **eğitim programı**
- Uydu televizyonu, video ve teyp, fax, bilgisayar modemi, bilgisayar ve video konferans ve diğer elektronik araçlar gibi **teknolojinin kullanılması ile** okulun dışındaki öğrenciler için oluşturulmuş bir eğitim programıdır.

Uzaktan eğitim,

- Planlı öğrenme
- Öğrenme modeli
- Sistem
- Disiplin

Kavramlarını bir arada toplayan bir eğitim şeklidir.

Uzaktan eğitim;

- Farklı **biçim**lerle,
- Farklı **ortam**larda,
- Birden fazla **öğretmenin** olduğu ya da olmadığı
- Farklı eğitim **örgütlerinde**,
- Değişik **öğrenme seviyesi** ve **yaşlarda**,
- Değişik **teknolojilerle**,
- Farklı öğretim **yöntem ve yaklaşımlarıyla**,
- Farklı **felsefi** ve **stratejik motivasyonlarla** gerçekleştirilir.

- Uzaktan eğitim ilk olarak **1728** yılında **Boston Gazetesi'nde Mektup** ile Stenografi dersleri verilerek başlanmıştır.
- Uzaktan eğitim uygulamalarında genel olarak **radyo, televizyon yayınları**, şu anda daha çok gündemde olan **e-öğrenme** ortamları ve bunları destekleyen basılı materyaller kullanılmaktadır.

Uzaktan Eğitimin Evreleri

5.Sanal Gerçekçilik ve
Simalasyonlar

1Nesil

Mektupla Öğrenim

2.Nesil

Radyo ve Televizyon
Yayınları

3.Nesil

Açık Öğretim
Kurumları

4.Nesil

İnternet ve Web

İlkÖğretim

Açık İlkÖğretim

OrtaÖğretim

Açık Lise

YüksekÖğretim

Açık Üniversite

Uzaktan Eğitimin Özellikleri

- Eğitim **kişiye** yöneliktir.
- **Geleneksel eğitime katılamayanlar** için mükemmel bir seçenektir.
- Eğitimde **hareket imkanı** sağlar.
- Öğrencinin **farklı fiziksel ortamlarda** eğitime katılması mümkündür.

- Öğrenciler, e-posta ve Web yolu ile değerlendirme sonuçlarını hemen alabilmektedirler. Böylece hızlı **hızlı geri dönüt** sağlanmış olur.
- Genelde eğitim sistemleri arasında **en ucuzu** olarak tanımlanır.
- Kişiler uzak yerlerde olsalar bile **yüz yüze eğitim alabilmeleri** mümkün olur.

Uzaktan Eğitimin Amaçları

- Bilgi edinmeyi **toplumun her katmanına** yaymak,
- Her kesime **öğrenim fırsatı** tanımak,
- Yeni **eğitim modelleri yaratmak**,
- Yeni **iş olanakları** yaratmak (e-öğrenim ürünleri, çözümleri...),
- Ülkeler ve üniversiteler arası **sınırları aşmak**,

Uzaktan Eğitimin Amaçları

- Farklı **kültürleri** ve farklı **kuşakları** buluşturmak,
- Uzaktan **sanal laboratavurlar** ve tesis donanımlarını kullanmak,
- **Bilgi, deneyim ve beceri paylaşımına** olanak vermek,
- **Fiziksel uzaklık** boyutunu öğretim sürecinden kaldırmak,

Uzaktan Eğitimin Amaçları

- Klasik dershane ortamının getirebileceği psikolojik baskıları yok etmek,
- Öğrencileri öğrenme sürecinde daha fazla aktif hale getirmek,
- Sınıf ortamında olabileceğinden daha çok kişiye erişilebilmesi,
- Eğitim verimliliğinde artış sağlanması,

Uzaktan Eğitimin Amaçları

- Kesintisiz ve sınırsız eğitim imkanı vermesi,
- Kişilerin gelişimlerinin takip edilip, değerlendirilmesine olanak sağlanması,
- Öğitmen ve öğrencinin farklı mekanda olmasına rağmen İnternet aracılığıyla tek veya çift yönlü iletişim kurmasına sağlanmaktadır.

Uzaktan Eğitim Kuramları

- Uzaktan eğitim oldukça geniş bir konudur.
- Wedemeyer, Moore, Peters, Holmberg, Knowles, Keagen'ın uzaktan eğitim ile ilgili kuramlar oluşturmuşlardır.

Bağımsız çalışma kuramı

- *Wedemeyer'e* göre, her öğrenci **kendi öğrenme sorumluluğunu alır ve istediği zaman** başlama ve bitirme özgürlüğü vardır.

Etkileşim ve İletişim Kuramı

- *Holmberg'e* göre duyuşsal katılım memnuniyeti etkiler, memnuniyet ise motivasyonu destekler ve bunun sonucunda öğrenmeyi yönlendirir.
- Bu öğretimin etkililiği ise öğrencinin ne kadar öğrendiği ile belirlenir.

Yetişkin Eğitimi Kuramı (Andragoji)

- *Knowles*, yetişkinlerin öğrenmesine ilişkin geliştirdiği kuramda ; yetişkinlere uygun bir öğrenme ortamının yaratılması, yönlendirmelerin oluşturulması, etkinliklere ilişkin tasarımların geliştirilmesi, hedeflere yönelik planlamanın yapılması, nitel ve nicel değerlendirme yapılması gerektiğini savunur.

Eşitlik Kuramı

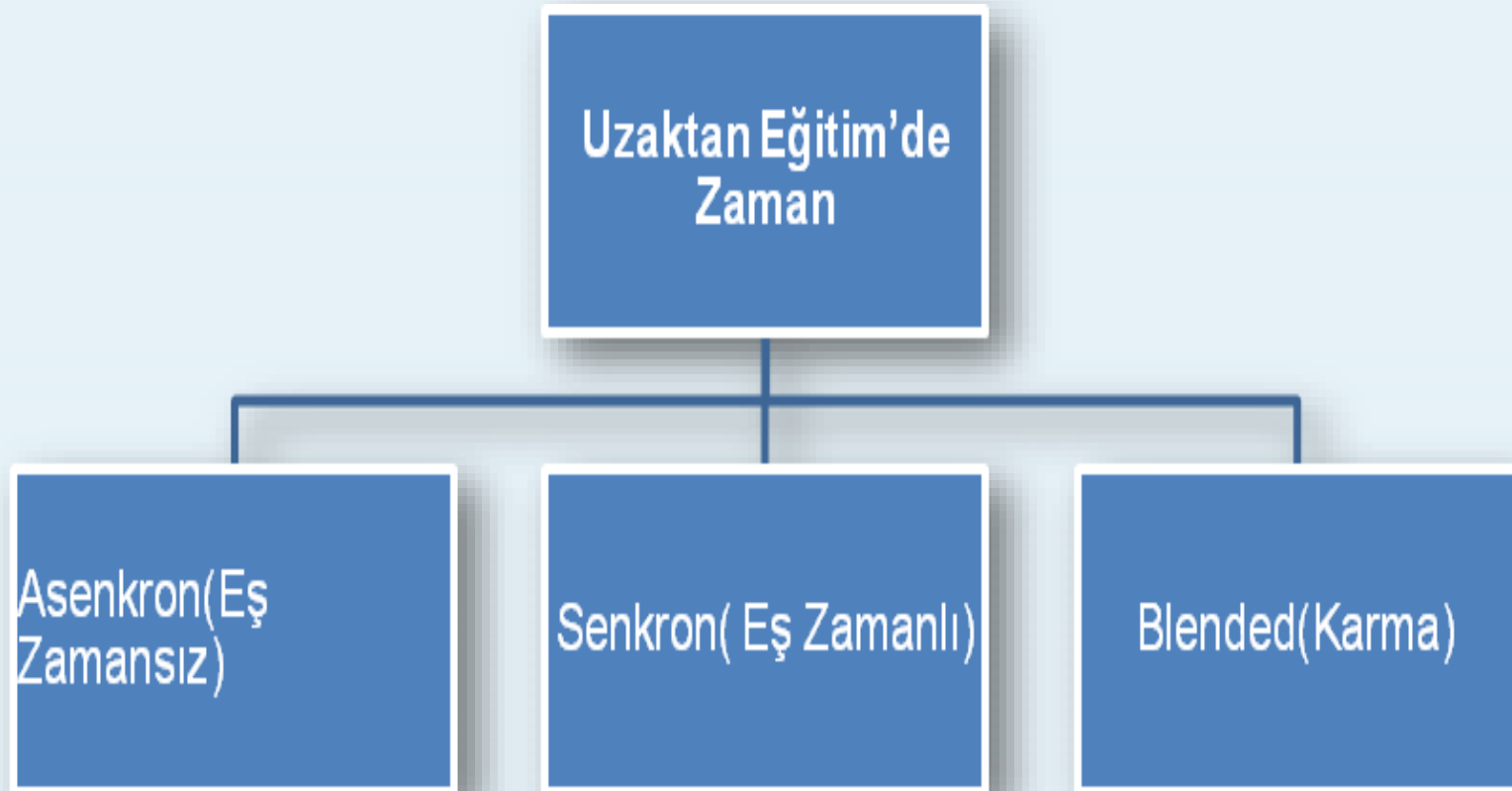
- *Keegan*, eğitimde herkese eşit olanaklar sağlanması düşüncesinden hareketle bir kuram oluşturmuştur.
- Öğrenme deneyimleri herkes için **farklı ortamlarda ve farklı koşullarda olsa bile eşit** olmalıdır.

- ABD'de, 95 yaşındaki Nola Ochs adında bir kadın dünyanın en yaşlı üniversite mezunu ünvanına kavuştu. Kansas'ın Jetmore bölgesindeki çiftliklerinde yıllarca ev hanımı olarak yaşayan Ochs, eşinin ölümünün ardından 67 yaşında üniversitede uzaktan eğitim dersleri almaya başladı. Ancak bir süre sonra e-mail yoluyla öğrenmenin yeterli olmadığına karar veren Ochs, 4500 öğrencinin bulunduğu kampüse taşınarak torunlarının torunları olabilecek yaşta gençlerle birlikte ders almaya başladı.

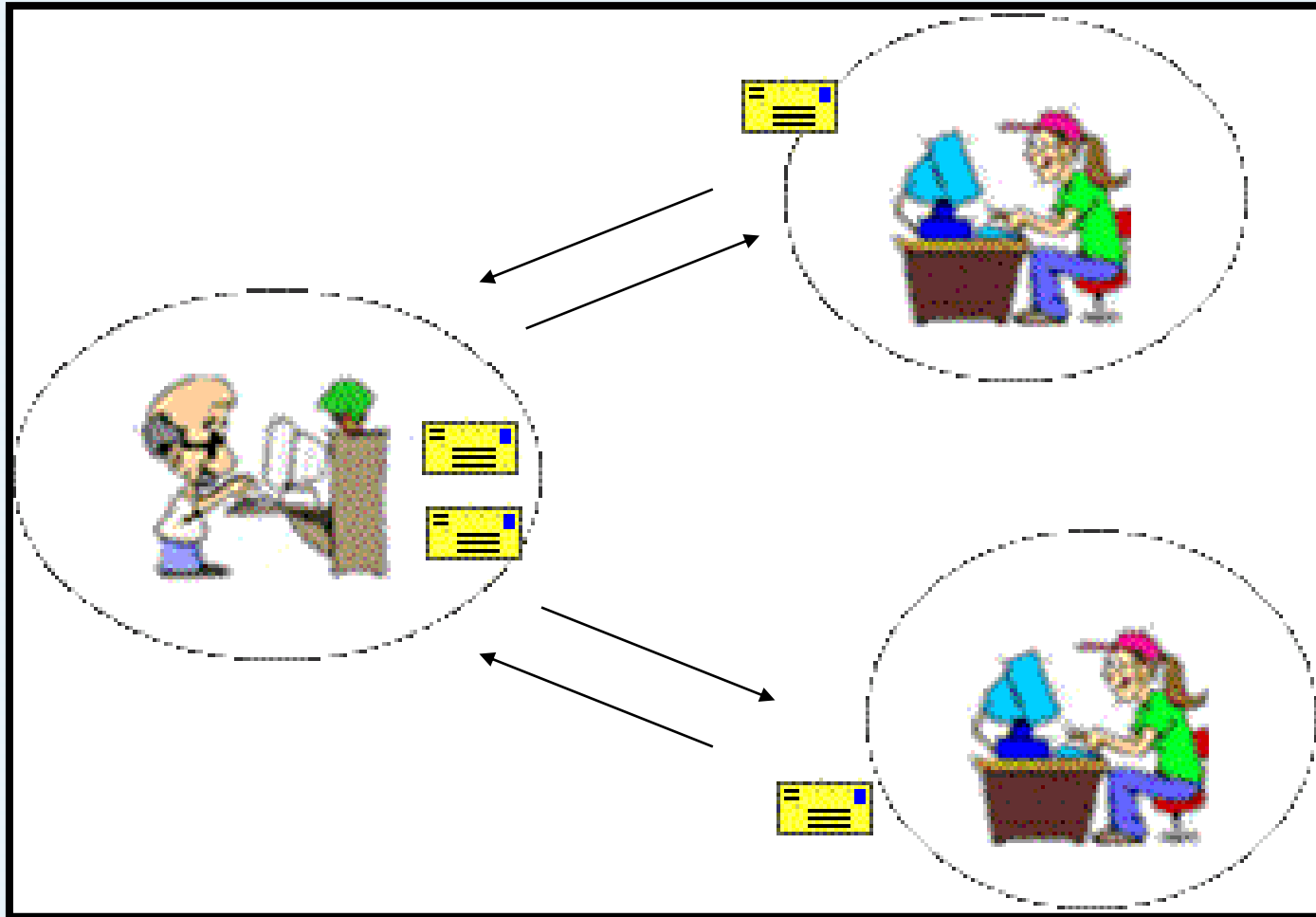

<i>Uzaktan Eğitim</i>	<i>Geleneksel Sınıf Eğitimleri</i>
Zaman uygun olduğu sürece, eğitilenin işyerinde veya evinde de kullanıma açıktır.	Eğitilenin düzenli çalışma mekanından farklı bir yerde eğitim alabilmesi için, seyahat etmesi ve zaman harcaması gerekmektedir.
Öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişimi ve grup çalışmasını uygun zamanlarda ayarlamak kolay değildir	Grup bazında eğitim sağlamak, öğrenci ve öğretmen bir arada bulunduğundan dolayı daha kolaydır.
Öğretmen Ayrıntılı Düşünmek için zaman bulur ve sınıfta ulaşamayan kaynakları kullanabilir	Öğretmenin sınıfta ayrıntılı düşünmek için zamanı yoktur.
Ek bir fiziksel alan gerektirmez.	Fiziksel alan gerektirimi söz konusudur.
Çok farklı mekanlardaki, eğitilenler arasında bağlantı sağlar.	Sadece aynı fiziksel mekanda katılım söz konusudur.
Eğitim mekanında bulunması gereken eğitim personeline yatırım yapma ihtiyacı azalır.	Eğitimi sunacak personele yüklü bir yatırım yapılmak gerekir.
Kullanıcılar ve kaynaklar arasındaki ilişkiyi en yüksek düzeyde tutar.	Eğitim, o anda bulunan fiziksel mekandaki kaynaklarla sınırlıdır.

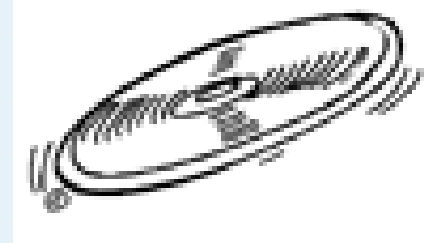
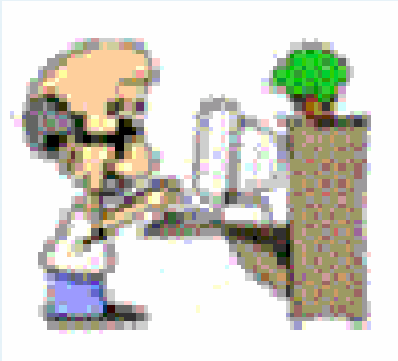
Uzaktan Eğitimde Zaman Kavramı

Eş-Zamanlı Öğrenme

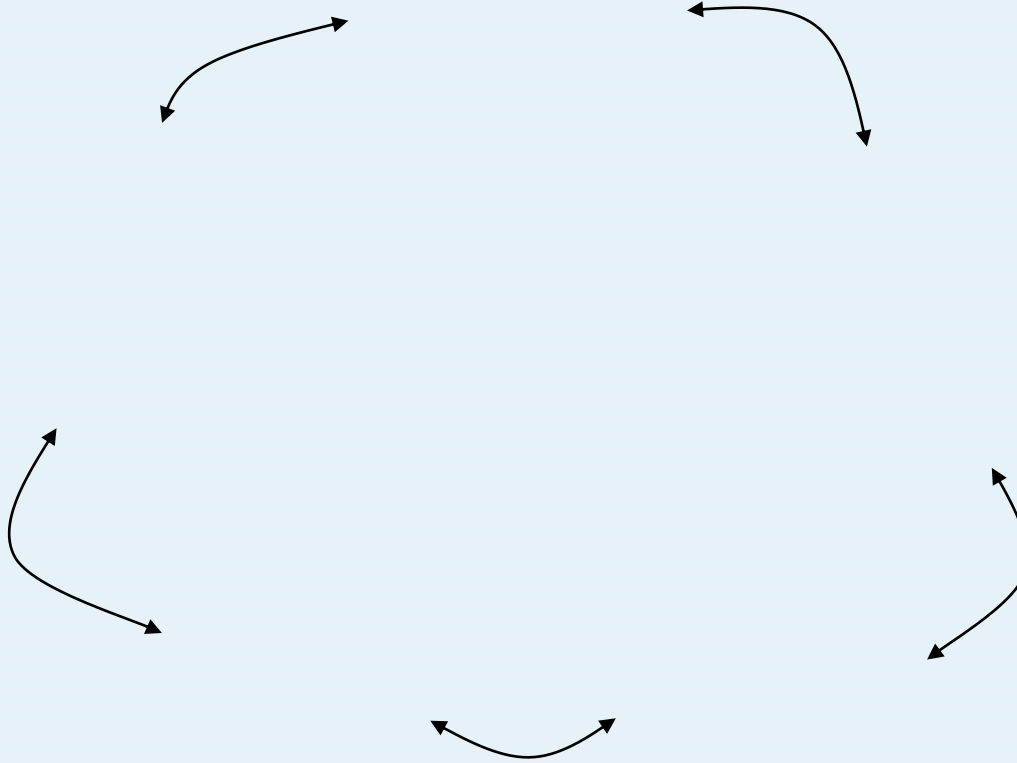
Eş-Zamansız Öğrenme

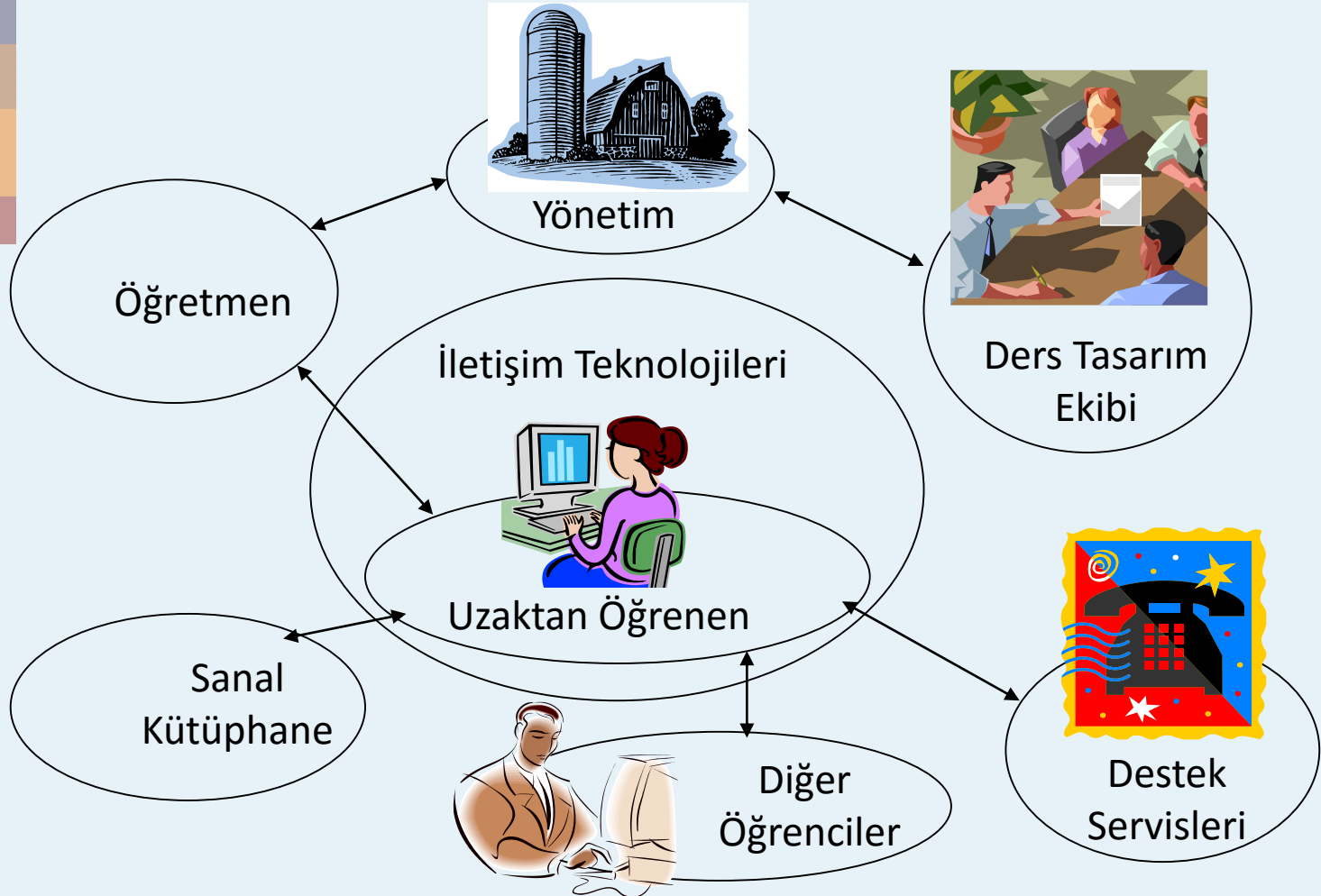
Blended(Karma öğrenim)

- **Yüz yüze eğitim** ([senkron eğitim](#)) ve [asenkron eğitimin](#) karışımıdır. Bazı aktiviteler yüz yüze gerçekleştirilirken diğerleri sanal olarak gerçekleştirilir.

Uzaktan Eğitimde Rol Alan Kişiler

Uzaktan Eğitim'in Merkezindeki Öğrenci

Uzaktan Eğitim Veriliş Biçimleri

Ses

Görüntü

Veri

Basılı Materyal

Sanal Kurs

- Uzaktan eğitim yöntemiyle verilen derslerin genel adı **sanal kurs**'dur.
- Bir Uzaktan Eğitim sisteminde sanal sınıflar, veya sanal gruplar oluşturmak mümkündür.

Uzaktan Eğitimin Avantajları

- ✓ Eğitim merkezinden tüm **dünyaya bilgi göndermek** mümkündür.
- ✓ Postalama masrafı ortadan kalkar.
- ✓ Bir servisten tüm bilgi düzelterip **güncelleştirilebilir**.
- ✓ Öğreten ve öğrenenle öğrenenler arasında metin, grafik iletişim gibi çeşitli öğretim teknikleriyle **etkileşim** sağlanır.
- ✓ İnternet aracılığıyla **işbirliğine olanak** sağlanır.
- ✓ Öğrenciler **geri bildirimlerini** kolayca yapabilirler.

Uzaktan Eğitimin Avantajları

- ✓ Çok farklı yerlerde olabilen **konu uzmanları** ile gerçek zamanda erişim sağlanır.
- ✓ Öğrencinin çalıştığı yerde eğitilmesinin sağlanması ile **artan üretkenlik** olabilir.
- ✓ Öğrenci **yolculukları ve masraflarında** azalma olur.
- ✓ Öğrencilerin **derslere erişimini** kolaylaştırır.
- ✓ Bilgiye erişimi hızlanır.
- ✓ Öğretim materyallerinin **dağıtımı** hızlanır.

Uzaktan Eğitimin Dezavantajları

- × Öğrenme ortamlarında önemli görülen **yüz yüze etkileşim**, bazı uzaktan eğitim türlerinde ortadan kalkar.
- × Öğrenme sürecinde karşılaşılan öğrenme **güçlüklerinin** **anında çözülememesi** durumunda **sıkıntılar** gelişebilir.
- × Kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayan ve bu yeteneğini geliştirmemiş bireyler için uzaktan eğitim **planlama daha zordur**.
- × Laboratuvar, atölye gibi **uygulama ağırlıklı konuların** **işlenmesini** gerektiren bazı uzaktan eğitim türlerinde sınırlılıklar yaşanabilir.
- × Öğrenci sayısındaki **fazlalık nedeni** ile iletişim kimi zamanlarda sıkıntılı olabilir.

Uzaktan Eğitimin Dezavantajları

- × Öğretmenlerin öğrencileri klasik öğretimdeki gibi **kontrol altında tutabilmesi** güçtür.
- × Kullanılacak teknolojilere bağlı olarak, **maliyeti bazen geleneksel eğitimden yüksek** olabilir.
- × Ders içeriklerinin hazırlanması için **daha fazla emek ve zamana ihtiyaç duyulur.**
- × **Plan ve koordinasyonu** geleneksel eğitime göre daha **zor ve karmaşıktır.**

Uzaktan Eğitim Dersi Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Unsurlar

- **Amç,** kapsam ve uygulama ile ilgili bilgilendirme biçimleri tasarlanmalı ve yaratılmalıdır.
- **Uygun tipte teknolojilerin** kullanılmasına özen göstermelidir.
- Kullanılacak teknolojiler seçilmeden önce eğitimden **beklentiler belirlenmelidir.**
- Konu ile ilgili birçok **değişik kaynaktan** destek almaktan tereddüt edilmemelidir.

- Web sayfalarının düzenini güçlü ve gerekli maddelerden oluşturunuz.
- Gereğinden fazla **büyük grafikler kullanmayınız** veya gereksiz ses, video eklemeyiniz.
- Web sayfasını belli aralıklarla **güncelleştiriniz**.
- Web sayfalarında mümkün olduğunca **az resim** kullanmalıyız.

- Resimlerin **boyutları minimum ve kaliteyi optimum** düzeyde tutunuz.
- Web sayfası geliştirilirken **farklı browserlerde** sayfayı test ediniz.
- Hazırlanılan web sayfalarını farklı ekran çözünürlüklerinde test ediniz.

Uzaktan eğitimde **değerlendirme yaparken**, genel olarak dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Eğer uygulanması istenen sınav internet üzerinden yapılacak ise, **internet bağlantılarının hızının** yeterli olduğundan emin olmalıyız.
- Yazdığımız soruların bizim açıklamamızı gerektirmeyecek şekilde **açık ve anlaşılabilir** olmasına dikkat etmeliyiz.
- Eğer e_mail ile gönderilecek bir proje vermişsek, e_mail teslim alma süremizi öğrencilerin yaşayabileceği **teknolojik problemleri** göze alarak ayarlamalıyız.
- Hepsinden önemlisi uzaktan eğitimci geleneksel eğitim veren bir eğitimciye göre daha iyi **iletişim kurabilme becerisine** sahip olan bir kişi olması gerekir.

Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Türkiye’de Açık Öğretim Okulları(Liseler,Ortaokullar...), uzaktan eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bu uygulamalara gelişmiş olan İngiltere, Amerika, Japonya,..... gibi ülkelerden daha geç başlamış olsa da hızla ilerleme kaydetmektedir. Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamaları yapan üniversiteleri şöyle örneklendirebiliriz:

- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
- Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi
- Ankara Üniversitesi TÖMER Uzaktan Türkçe Öğretim Merkezi
- Bilgi Üniversitesi e-MBA Programı
- M.E.B Uzaktan Eğitim Uygulamaları
- İstanbul Teknik Üniversitesi
- Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi
- Sakarya Üniversitesi
- Çukurova Üniversitesi
-